

השקפת רבי נחמן מברסלב

לזכות לכל הישועות

נ נח נחמן נחמן מאומן

טוב להגיד ולשיר

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב, סז)

ממנו כמה בארות ונחלים מעינות ותחומות יוצאים בבקעה ובהר, ובכל מקום שחופרין, יכולין למצוא בארות ומעינות. כמו שבגשמינות בכל מקום שחופרין מוצאין מים, כך יכולים לחפור ולמצוא בארות ומעינות של מימי הדעת בכל מקום ובכל דרגא, רק שצריכין לחפור ולבקש הרבה. ועל פי רב כבר הבאר חפור ומוכן לשאב ממנו, אבל אבן גדולה על פי הבאר, שהם כלל כל המניעות והתאוות והבלבולים וכו' שנמשכין מלב האבן, מכח המדמה וכו'.

ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה, שמחמת כבד האבן גדולה, צריכין להתאסף קלם יחד, וגוללין האבן רק לפי שעה להשקות את הצאן, ואחר כך משיבין האבן למקומה, זה בחינת שאין הנפשות המתקרבין יכולין לקבל שכל ודעת כי אם בעת שהם אצל הרועים והמנהיגים, ואחר כך כששבים לביתם אין להם שום שכל ועצה איך להתחזק בעבודת ה', כי כבר השיבו את האבן על פי הבאר למקומה.

וזהו (בראשית כט, ד): ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם, ויאמרו מחרן אנחנו, ששאל אותם: 'אחי' — הלא אתם אחי בשרוש נפשתיכם, כי אתם נמשכים ממקום גבוה מאד, אך עתה 'מאין אתם' — להיכן נשלכתם ומאין באתם עתה, והשיבו 'מחרן אנחנו', שאנו מחרן, בחינת חרון אף, שהוא היצר הרע שניקתו מחרון אף ודינים שהתגבר עלינו והתגרה בנו מאד. (לקוטי הלכות - הלכות מתנה ד' - י"ב י"ג י"ד)

(ספר אפי הנחל ב' - מכתב ל"ג)

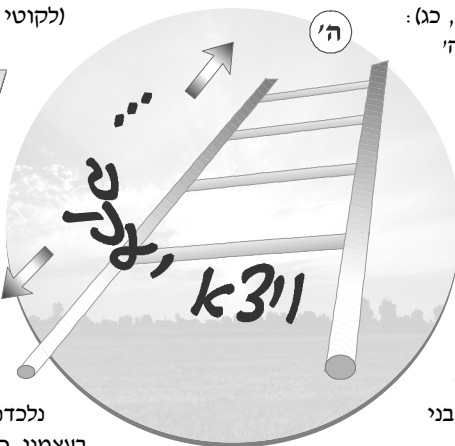
מכתב

החכמה של הצדיק הבעל תפלה העוסק בתקוננו ובתקון כל העולם ומעלה אותנו מכל המינות והכפירות, לאמונה שלמה, ומהפך משמד לרצון העליון.

ברודער, האלט זיך, לאו זיך ניט אפ, מאך זיך פריש נאחי, אחו עצמך, אל תתן לעצמך לפל ותחדש עצמך, כאילו היום נולדת. חזק ואמץ ותשמח ותגיל ובטח בכחו של זקן דקדשה זקן שבזקנים, כי הוא הולך לפנינו תמיד בכל עת לנצח בזה ובבא. ואם אמנם כבר נלכדנו כמו שנלכדנו ונשכלנו כמו שנשכלנו, אף-על-פי שאנו בעצמנו חייבים, אף-על-פי כן אשרינו אשרינו אלפים ורבבות פעמים אין מספר שזכינו למה שזכינו, שבאנו לזה העולם בזה הזמן שיש לנו בעולם אור חדש כזה, אור האורות כזה וכו', חידוש שבחידושים כזה וכו', תורות שיחות ומעשיות נוראות כאלה אשר אין דגמתם, ואין לנו פה וכלים לשבח נוראות גדלתם ולבאר קצת מן הקצת וחלק מן החלק של אלף אלפי אלפים ורבי רבבות גדל מעלת נפלאותיו ועד להיכן הדברים מגיעים ברום גבהי מרומים וכו', אך גם בפשטות הם מחייין את כל הנפשות בחיי עולם בכל עת לדור דור לנצח. הפוך בהם והפוך בהם בכל תורה ובכל שיחה, בודאי תוכל להחיות ולשמור עצמך תמיד ולהחיות גם אחרים.

אהובי אחי, לבי וחיותי, אחרי אשר עינך רואות את מעשי ה' הגדול והנורא אשר עשה עמך גדולות ונוראות לאין שעור, שזכית בגדל רחמנות וחנינות מהבורא יתברך לשמע ולטעם ולהבין ולהכניס בעמך לבך החם דברי אמת נפלאים כאלה המאירים בכל העולמות, ואף-על-פי כן הם גנוזים וצפונים כל-כך מעיני העולם. חלילה לך לחדל מלהודיע ולפרסם בקולי קולות עד לב השמים אמתת הצדיק האמת לכל בני ישראל, ולהלהיב ולחמם לבבם בתבערת אש הקדש שלו שלא יכבה לנצח עד שכלם יכירו וידעו נפלאות גבורת כחו ותקפו ותפארתו של הצדיק האמת, שרק הוא דייקא עיקר מקור ושורש חיותם ותקוותם וגואלם לדורי דורות לנצח.

כל עוד נפשך בד, כל זמן שהנשמה בקרבך, אתה מחיב להאיר ולהודיע גדל מעלת אמתת הצדיק האמת לכל בני ישראל, להלהיב ולחמם לבב ישראל בתבערת אש הקדש שלו, עד אשר יתחמם לבם בחמימות והתלהבות גדול לשוב לה' יתברך באמת.

שקת וי"א

וזהו (בראשית כט, א-ב): "וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם. וירא והנה באר בשדה וכו' והאבן גדלה על פי הבאר" וכו'. וישא יעקב רגליו, היינו שיעקב נשא את רגליו שהוא בחינת מדרגה התחתונה, ועלה למדרגה הגבוהה בכל פעם. כי על ידי שעמד בנסיון כל כך ולא הניח לפל עצמו בכל מה שעבר עליו, עד שזכה להשיג השגה הנ"ל שהקליפות והדמיונות מתפשטין בכל דרגא ודרגא וכו', ושהכנתם על ידי התגלות הגוונים וכו', שזהו בחינת כל השגת החלום שראה אז מראה הסלם וכו' ושה' יתברך ניצב עליו לשמרו בכל דרגא ודרגא וכו' כנ"ל, אז וישא יעקב רגליו, שזכה לנשא ולהגביה תמיד בחינת רגליו, היינו מדרגות התחתונות, ועלה בכל פעם למדרגה עליונה, כי מדרגה התחתונה נגד הגבוהה ממנה היא בחינת רגליו כידוע.

ואז וילך ארצה בני קדם, שהלך להודיע עניין זה לכל החפצים לשוב לה' יתברך, כדי שיתחזקו בכל פעם ולא יפלו לעולם. וזהו ארצה בני קדם, 'בני קדם' הם בחינת נפשות הגבוהות בשרשן שנפלו למה שנפלו, לבחינת ארציות וגשמיות. כי הם נקראין בני קדם מכמה טעמים, כי הם בשרשן נקראין בני אל חי, בחינת בנים אתם לה' אלקיכם, וזהו בחינת 'בני קדם', כי ה' יתברך קדמון לכל, כמו שכתוב: מענה אלקי קדם, וכמו שפרש רש"י שם. גם התורה נקראת

'קדם', כי אורייתא קדמה לעולם, כמו שכתוב (משלי ח, כג): מראש מקדמי ארץ, היינו שאלו הנפשות הם בחינת בני ה' יתברך, בני תורה. גם נפשותם בעצמם נקראים 'קדם', כי נפשות ישראל קדמו לעולם, כי ישראל עלו במחשבה תחלה. כי באמת ישראל ואורייתא וקדשא בריך הוא קלא חד. גם 'קדם' מרמז שאלו הנפשות אינם מהדורות הללו כלל, רק מבחינת שנים קדמוניות (כאשר הבנתי משיחתו הקדושה), היינו שאלו הנפשות יקרות וגבוהות בשרשן מאד, אך נפלו לארציות וגשמיות, וצריכין להשיבם לרשם. וגם בשביל זה נקראים 'בני קדם', בחינת: השיבו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם, כי תשובה קדמה לעולם. היינו שיעקב שהוא הצדיק הגדול האמתי, על ידי שכבר נשא והגביה כל המדרגות התחתונות, הלך ארצה בני קדם להחזירם בתשובה.

וירא והנה באר בשדה וכו' והאבן גדלה על פי הבאר, שראה אבן גדולה על הבאר מים חיים שהוא הדעת והשכל האמת הנקרא 'באר מים חיים', כי נמשך מהמעין היוצא מבית ה', שמנח עליו אבן גדולה שהוא בחינת הכח המדמה שנקרא לב האבן כמו שכתוב בתורה הנ"ל על בטל השמיר וכו', עין שם (לקוטי מוהר"ן א', סימן כ"ה).

וזהו (בראשית כט, ב): והנה שלשה עדרי צאן רבצים עליה. 'שלשה עדרי צאן' הם בחינת שלש מדרגות שיש בישראל, שהם: גדולים וקטנים ובינוניים, והם שלש מדרגות, כנגד שלש בחינות שיש בשכל, שהם: שכל בכח, ושכל בפעל, ושכל הנקנה. כי יש ששברו קצת לב האבן שהוא המדמה ועלו אל השכל, אבל השכל עדין בכח, וזהו בחינת הקטנים במעלה שלא הגיעו רק להשכל בכח ואינם מוציאים אותו אל הפעל, וגם זהו מחמת לב האבן שלא שברו אותו לגמרי. ויש שכבר הוציאו אותו אל הפעל, אבל עדין לא באו לשכל הנקנה, וגם זהו מחמת האבן הנ"ל, והם בחינת בינוניים. ויש שהגיעו גם לשכל הנקנה, אבל עדין מנח האבן גדולה לפנייהם על הבאר בכל דרגא ודרגא שצריכין לעלות אליה. כי בכל דרגא ודרגא יש שם דמיונות אלו שהם בחינת האבן גדולה שעל פי הבאר שהוא בחינת השכל היוצא מהמעין היוצא מבית ה' כנ"ל.

וזהו (בראשית כט, ב): כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר, שכל עדרי צאן קדשים שהם נפשות ישראל המתקרבים לגדולים ומנהיגים של הדור שהם נקראים רועים, שכלם משקים אותם הרועים מהבאר ההיא הנמשך מהמעין הנ"ל היוצא מבית קדשי קדשים, היינו מהשכל של הצדיק הגדול שהוא בחינת יעקב, שהוא כבר הגיע עד תכלית מדרגה העליונה, כי כבר פגע במקום וכו' שהוא מקום נקדת האבן שתייה שהוא מקום קדשי קדשים שמשם שרש המעין יוצא, שרש לכל השכליות שמשגיגין כל הרועים שהם המנהיגים, להשקות את הצאן שהם הנפשות שתחתם. כי מזה המעין היוצא מבית ה', מבית קדשי קדשים, מתפשטים ונמשכים

התקוותה פוא אסלה
סליונה וסליונה מן הכל...

ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)
... רבי ישראל קרדונר היה גר בחברון,
הוא בא אלי לטבריה ונעשה קשר חזק בינינו...

... ביער, רבי נתן שר להשם יתברך, הוא סיפר לו דבר יפה: "גדולתנו
ותפארתנו יגלה משיח צדקנו..." הוא לא רוצה לעזוב אותנו, רק הוא אמר:
"עמוד על ידי, אני אספר לך דבר יפה..." עוד קצת, אני אספר לך דבר יפה, הוא
אמר להשם: "יש לי עוד לספר". בלי אבנים: איזה פנים יש לניגון בלי אבנים?
רק עם אבנים, אבנים עשו ניגון יפה כזה, האבנים עשו לנו ניגונים יפים כאלה,
האבנים עשו ניגונים יפים כאלה, שאין להם שיעור, אוי, אוי, "גדולתנו
ותפארתנו יגלה משיח צדקנו"...

...מי יגלה? לא הערק המתוק הוא לא יגלה כלום, רק משיח הוא יגלה...
"גמרתי ואגמור", "ניצחתי ואנצח"...
...דיבור אחד כובש כל העולם, דיבור אחד מרבנו...
...רבי נתן אמר זה בקול גדול, בכוח גדול, רק "גדולתנו ותפארתנו יגלה
משיח צדקנו"...

...ראיתי בחנות יש הרבה, ואני אין לי אפילו חתיכה לא היה לי, אם אין
כסף אין לחם, וגם נסעתי מהבית, לא השארתי, לא נתתי אף פרוטה, לא היה
לי, ככה היה החיים שלי, אני נסעתי בכל פעם למירון, לירושלים בלי פרוטה,
בלי לחם, בלי כסף, אני בטבעי ביישן, אני לא יכול לבקש שירחם עלי ויתן לי,
אני בטבע ביישן גדול, סבלתי וסבלתי, ברוך השם, אני היום שמח, אני נסעתי
מטבריה לירושלים ולא היה לי פרוטה, {אפילו} חתיכת לחם וגם לא, מים לא
היה לי, לא לחם ולא מים ולא כסף...

...יכול להיות שהדיבור שלי הוא דבר גדול לרפואה, לאמונה... רבנו
הקדוש מה שהוא עושה בשבילנו, אנחנו לא יודעים כלל, הוא נותן את כל אשר
שלו, את כל נפשו בשבילנו, הוא יש לו רחמנות עלינו, זה לא בחינם, אני לא
רואה שום דבר, אבל כנראה שהדיבור יש לו כוח, באים אל, ואני יש לי
רחמנות ורוצה לעזור...
...רואים את עצמנו שיש חשבון, לא בחינם, עכשיו
זמן הגאולה, צריך לבא לעולם אור כזה, שכולם ישליכו
כל התאוות, וידרשו איד נקודת עצמנו מן העוונות, מן
התאוות, וזה יבא, מה שאני זכיתי להכיר ולהדבק ברבי
ישראל קרדונר, זה דבר גדול מאד, הוא היה איש פלא,
הוא היה כולו להשם, כולו אמת, אני לא מצאתי, רק הוא
לבדו, אוי, ברוך השם, אני שמח שאני זוכה לראות אותך
ולשמע מפיד איזה דיבורים, זה טוב מאד, אתה הולך
לרשב"י? אתה מתפלל שם?... תזכיר אותי לרפואה,
בזכות זה השם יתברך יעזור לך, "המתפלל על חברו הוא
נענה תחילה"...

...אני לא יכול לפתוח את פי לדבר עם השם יתברך,
אבל אף על... הוא עושה מה שהוא עושה, הוא עושה, הוא
לא עוזב אותנו, יבא זמן שהעולם ינוסו מן הבוץ, מן
התאוות, כל החיים היא העיקר לעבוד השם...
...מה נשמע עם הילדה, אם יש לה רפואה? מה נשמע איתה? אני יש לי צער
גדול ממנה, אני ראיתי...

...איני יכול לדבר מזה, אבל אנחנו צריכים לדעת ולהאמין שאנחנו כמו
שאנחנו, אז השם יתברך כבר הכין לנו, הוא נתן לנו את רבנו הקדוש עכשיו
בזמן הגאולה...

...רבונו של עולם, אלקים חיים ומלך עולם, שמחת ישראל, רחם עלי
למען שמך והצילני מעצבות ומעצלות, אשר הם היו בעוכרי, ובטלו אותי הרבה
מתורה ותפלה ומטוב הרבה, והביאוני למה שהביאוני. כאשר הודעת לנו על-
ידי חכמך הקדושים, שעיקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות רחמנא ליצלך.
רחם עלי, מלא רחמים, והצילני מעתה מנשיכות האלה, תן לי חיים ואחיה,
"שמח נפש עבדך כי אלקי ה' נפשי אשא. תשמעני ששון ושמחה תגלנה עצמות
דכיתי". זכני להזדרז בתורתך ובעבודתך תמיד בזריזות גדול ובשמחה רבה
ועצומה כראוי להזדרז ולשמח בעבודתך ובתורתך הקדושה, אשר הם חיינו
וארך ימינו בזה ובבא לעד ולנצח, וחוף מזה הכל הבל נדף, הבל הבלים אין בו
ממש, "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש", חוף מתורה ותפלה
ועבודה. מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר
אסורים ומקים אמונתו לישני עפר, החייני והקימני מעפר ארץ, אשר
בעונותינו הרבים ירדנו עד עפר ממש ויותר מזה, "כי שחה לעפר נפשנו
דבקה לארץ בטננו. קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך. דבקה לעפר
נפשי חייני כדברך". כי אתה מקים מעפר דל ומאשפות תרים אביון.

הקימני ברחמיך ונפלאותיך, מכל הירידות והנפילות שנפלת
עד הנה, כי אין מי שיוכל להקימני, כי אם אתה והצדיקים
האמתיים לבד. זכני לזריזות ושמחה המחייני את המחין וכל קומת
האדם, ידך תכון עמי אף זרועך ותאמצני, ותחזקני בכל פעם בדרכי
עצותיך העמוקות הנפלאות, באפן שאזכה לגרש מאתי העצבות
והעצלות לגמרי ולהפכם לזריזות ולשמחה גדולה. "תחי נפשי ותהלך
ומשפטך יעזרני". כי ממך לא יפלא כל דבר ואין שום דבר נמנע ממך. מי כמוך
בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממתים ומחיה ומצמיח ישועה. קים בי תחית
המתים ממש, כי אתה ברחמיך, כבר הרבית נפלאותיך עמי בלי שעור בכל יום
ובכל-עת ובכל שעה מעודי ועד היום הזה. החייני וקימני מעתה בחיים
אמתיים בעולם הזה ובעולם הבא. הטעימני ברחמיך ונפלאותיך מחיים שזכו
הצדיקים האמתיים זכרונם לברכה, אשר היו חיים, חיים אמתיים בכל-עת,
וזכו לחיים חדשים ונוראים ונפלאים בכל פעם, אשר יש כח בחיים שלהם
להשפיע עלי אור החיים גם עתה איך שאני עתה, באפן שאזכה גם אנכי לחיות
על-כל-פנים מעתה חיים אמתיים, חיים ארוכים, חיים טובים, חיים הנקראים
חיים באמת. "ותודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח.
יהיו לרצון אמרי-פי והיגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי". אמן: (לקוטי תפילות -
מתוך תפילה קכח)

סיפור
(ספר ימי מוהר"ת חלק ב' - סימנים פ"ט, צ')
... ביום ראשון פרשת אחרי וקדושים ז' איר נכנסתי
לקהלת-קדש סטנבול לעיר גאליטא ובתחלה נכנסתי לבית רבי שמעון ברסליר
ולא מצאתיו בביתו משם נכנסתי לבית בנו של רבי יוסף שהיה לי אגרת-שלום
ממנו מאדעס לבנו רבי פינחס וישם קבלו אותי בכבוד גדול מחמת האגרת-
שלום שהיה יקר בעיניהם מאד וישבו שם קצת, וכבדו אותנו ביין שרף בתוך
כך נתקבצו לשם כל הגרים מאנשי פולין, והיה לי נחת גדול שהיה לי עם מי
לדבר בתוכם היה אחד שמו רבי אברהם מאנשי פולין שהוא גם כן סרסור,
ותכף הלך עמי רבי אברהם הנזכר לעיל עם עוד אחד,
והכניסני לביתו ושם הראה לי מקום להניח המטלטלין
שלנו ואחר כך הלכו עמי להספינה וקבלנו שם כל
המטלטלין שלנו והכנסנום לעיר וקבלו ממנו מכס סך
מועט ערך ארבעים פאריס, והכנסנו הכל לבית רבי
אברהם הנזכר לעיל ונתתי שבח להשם יתברך שהזמין
לנו אכסניא לכנס שם, כי בסטנבול קשה למצא אכסניא
ובפרט שאין אנו מכירין בלשונם כלל אחר כך יצאתי
לשוך ונודמנו עמי כמה אנשים מאנשי פולין, כי גם אצלם
היה נחת שבה איש ממדינתם.

אחר כך הקרה ה' לפני את רבי שמעון ובתחלה היה
לי נחת שהיה לי עם מי לדבר, כי קבל אותי באהבה וכבוד
אחר כך היו לי יסורים גדולים עד אין קץ מאהבתו, כי
תכף התחיל לדבר עמי מעניין ביאתי שספרתי לו שבאתי
בשביל לנסע לארץ הקדש, ותכף ענה ואמר אין עתה שום דרך לבוא לשם
והציע לפני גדל עצם הסכנה שיש עכשו לנסע על הים, ושאי אפשר בשום אפן
לנסע עכשו לשם ודבר הרבה עמי בדרך אהבה וכל דבוריו היו שאין דרך נכון
לפני כן-אם לחזר לאדעס, ואין שום סברא אחרת חוץ מזה והייתי חפץ
שישקת, והוא כפל ושלש הדברים כמה וכמה פעמים, והיה לי צער גדול מזה
אחר כך נשמת ממני ולבי היה נשבר מאד מאד מדבריו בלי שיעור, כי גם
כשנכנסתי לקהלת-קדש סטנבול היה לבי נעצב ונשבר מאד מכמה טעמים
שבלבי אשר כמעט כשל כח הסבל, אבל השם יתברך עשה עמי חסד שעל כל
פנים נזדמן לי תכף אכסניא טובה ותכף התחלתי לשמע מכל אנשי פולין
שמועות כאלה שאין שום דרך עכשו לבוא לארץ ישראל אבל רבי שמעון הנזכר
לעיל העתיר עלי דבריו מאד, ואחריו ענו כלם והודו לדבריו וכל אחד ואחד
כשמצא אותי בשוק תכף התחיל להוכיח לי שאי אפשר בשום אפן לנסע לארץ
ישראל אף על פי שלא שאלתי אותו ולא בקשתי ממנו עצה, אבל הוא בעצמו
דבר עמי והוכיח לי בדברים הרבה שאי אפשר לנסע חס ושלום וגדל הצער
שהיה לי אז ובלבול הדעת ושברון לב עד הנפש יודע רק השם יתברך וחזרתי
לאכסניא שלי, ועליתי על העליה שמבחוץ, וישבתי דומם ומשתאה, עד שמרב
שבירת לבי התחלתי להוריד דמעות בלב נשבר מאד אחר-כך ישבתי עצמי
קצת, והשלכתי עצמי על השם יתברך, ונתחזקתי קצת ותכף ראיתי שאני
מכרח תכף לחשב מחשבות לראות ספינה לאלכסנדריא של מצרים:

... ובצר הרחיב לי השם יתברך, שבאותו יום ראשון הנזכר לעיל הודיע
לי אחד שיש ספינה שהולכת לאדעס ושם היתה אשה אחת ועוד איש אחד,
ותכף הלך עמי האיש הנזכר לעיל שהודיע לי ונתתי בידם אגרת לביתי ושם
באותה הספינה דברה עמנו וחזקה אותנו מאד ואמרה שאין הדבר כמו שהם
אומרים, כי היא נסעה משם לכאן באלו העתים שעברו, שבהם הייתה
הסכנה יותר גדולה, ושאר דברים כאלה שהיו לי נחת כי בכל היום
כלו לא זכיתי לשמע משום אדם דבור כזה:

אחים יקרים
היו שותפים בהפצת דעת
הצדיק האמת
בארץ ובעולם
ניתן לתרום בכל סניפי הדואר
חשבון 7-2255-89
תזכו למצות